

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

På väg mot ett oljefritt Sverige. Kommissionen mot oljeberoende.

Skogsindustrierna har getts tillfälle att lämna synpunkter på Oljekommissionens rapport "På väg mot ett oljefritt Sverige" och vill framhålla följande.

Målsättningen 2020

Målsättningen i Oljekommissionens rapport är att Sverige ska bryta beroendet av fossila bränslen. Klimathotet är reellt och Sverige liksom andra länder måste agera för att så långt möjligt reducera de globala utsläppen av växthusgaser. Skogsindustrierna delar visionen om det angelägna att bryta Sveriges oljeberoende. Vi är dock tveksamma till möjligheterna att redan till 2020 nå så långt som föreslås för energieffektivisering och olje användning. Ökad skogsproduktion är ett av flera medel för att bryta oljeberoendet.

Skogsindustrins energiförsörjning

Energikostnaderna är en stor kostnadspost och därför har energieffektivisering sedan länge varit en högt prioriterad fråga för skogsindustriföretagen. Sedan början av 1970-talet har massa- och pappersindustrins oljeförbrukning minskat med nästan 80 procent - samtidigt som produktionen av massa och papper fördubblats. Processerna har gjorts mer energisnåla och olja har ersatts av biprodukter som bark, spån och returlutar.

Jämfört med konkurrenter i andra länder är svensk skogsindustri en av de allra mest oljesnåla och klimatvänliga i världen. De svenska utsläppen av koldioxid per ton tillverkat papper är mindre än hälften av genomsnittet i Europa.

Skogsindustrin är också en stor producent och leverantör av energi. På ett stort antal orter i Sveriges tas överskottsvärme från massabruk tillvara i kommunernas fjärrvärmenät. Dessutom levereras betydande mängder bark, flis, spån och pellets från sågverk och massabruk till kommuner och enskilda hushåll.

Branschen deltar också aktivt i flera pågående utvecklingsprojekt med syfte att utnyttja biprodukterna bättre. Förgasning av massabrukens svartlut för produktion av el eller fordonsbränsle är en metod, som nu testas i pilotskala vid ett pappersbruk i Piteå. Utfällning av lignin är en teknik som utvecklats i samarbete med industrin med avsikt att ersätta olja i mesaugnar.

Trots att vi redan nått långt fortsätter skogsindustriföretagen att effektivisera såväl energianvändning som energiproduktion. Så gott som samtliga företag deltar i det statliga Programmet för energieffektivisering (PFE). Stora investeringar har genomförts för att öka egenproduktionen av elkraft och att fortsatt ersätta olja med bark, träpulver, tall-, beckolja och andra biobränslen.

Bioenergi från skog och åkermark

I dagsläget tas ca 7 TWh bränsle ut från skogen i form av grenar och toppar (GROT). Enligt en av Skogsindustrierna nyligen genomförd studie kan uttaget av dessa sortiment fördubblas till 15 TWh bränsle. Om vi också satsar på nya sortiment t.ex. stubbar kan därutöver ca 12 TWh bränsle hämtas från skogen utan att industrins råvara hotas. Brytning av torv från redan dikade mossar skulle kunna bidra med ytterligare ett antal TWh. Det är dock fortfarande mycket osäkert om nya sortiment når marknaden i den omfattning och inom den tidsperiod som krävs för att möta den snabba utbyggnaden av biobränsleeldade anläggningar.

Vi är positiva till att öka uttaget av bränsle från skogen. Stimulans för ökad biobränsleanvändning måste dock utformas så att industriråvara inte eldas. Redan beslutade och planerade anläggningar avsedda för att utnyttja biobränsle från skogen innebär att efterfrågan väsentligt överstiger tillgångarna på traditionella bränslesortiment (GROT). Det är angeläget att åtgärder vidtas så att utbud och efterfrågan på biobränsle utvecklas i balans.

Skogsindustrierna anser att möjligheterna att öka tillväxten i skogen måste tas tillvara fullt ut. Avsättningarna till naturvård kan då inte ökas ytterligare. Kommissionens förslag att skogens tillväxt skall ökas med 15 – 20 % är försiktigt. Skogsutredningen har i sin nyligen presenterade rapport visat att tillväxten kan ökas med 25 – 50 % på 10 – 60 års sikt. Skogsutredningens intentioner skulle ge möjlighet till väsentligt ökad industriproduktion med ökade exportintäkter och säkrad sysselsättning som följd. Men det skulle också innebära att ytterligare 25 - 50 % bränsle från skogen blir tillgängligt.

Odling av energigrödor på åkermark bör stimuleras genom att förenkla regelverket kring vilka växter och under vilka förutsättningar jordbrukaren kan erhålla stöd för odling av energigrödor så som salix, rörflen och industrihampa.

Elförsörjning

Skogsindustrin är helt beroende av en säker eltillförsel till konkurrenskraftiga elpriser. En förutsättning för att klara Oljekommissionens höga ambitionsnivå för att minska förbrukningen av fossila bränslen är en långsiktigt säker tillgång på el. Det är därför beklagligt att kommissionen i sin rapport endast i mycket begränsad omfattning behandlar hur svenska koldioxidfria produktionskällor som kärnkraft och vattenkraft kan bidra till Sveriges framtida energiförsörjning.

Vi delar inte kommissionens bedömning att svenska elpriser med naturvändighet kommer att jämnas ut på europeisk hög nivå. Sverige har utomordentligt goda förutsättningar för att producera mer elkraft från energislag med låga kostnader. Det gäller vindkraft, vattenkraft, kärnkraft och biobränslebaserad kraftvärme. En konsekvent satsning på uppgradering och utbyggnad av såväl kärnkraft som vattenkraft skulle ge Sverige ett överskott av elproduktion som skulle vara positivt för såväl klimat som prisbildning på den nordiska elmarknaden.

Genom att verka för en sänkning av inträdeshindren för nya elproducenter kan en ökad utbudskonkurrens erhållas vilket håller tillbaka elpriset. Detta är speciellt önskvärt för storskaliga produktionsprojekt baserade på koldioxidfri teknik.

Naturgas

Skogsindustrierna har flera medlemmar som skulle utnyttja naturgas som bränsle i stället för olja om gas skulle finnas tillgänglig. Vi anser att utbyggnaden av naturgasnätet skall vara tariffinansierad.

EUs handelssystem för utsläppsrätter

Handeln med utsläppsrätter har påverkat elpriset kraftigt uppåt. Producenterna har i kraft av en ofullständig elmarknad kunnat överföra en fiktiv kostnad för utsläppsrätterna på konsumenterna. Det har inneburit att priset på Nordpool under vissa perioder ökat med 10 – 15 öre per kilowattimme. För massa- och pappersindustrin betyder 1 öre/kWh ca 200 MSEK. Handelssystemet har således drabbat den elintensiva massa- och pappersindustrin hårt och har medverkat till nedläggningar av anläggningar och till att planerade investeringar skjutits på framtiden, vilket långsiktigt innebär ett hot för fortsatt verksamhet.

Kommissionens förslag att tilldelning av utsläppsrätter skall ske genom auktion skulle ge branschen ytterligare kostnader som skulle slå negativt på konkurrenskraft och möjligheter till utveckling. Skogsindustrierna anser att tilldelningen fortsatt skall ske gratis åtminstone till den konkurrensutsatta industrin.

Skogsindustrierna anser att Sverige inte ensidigt skall åta sig en större börda än övriga EU när det gäller åtaganden för att minska utsläppen av växthusgaser. Den handlande sektorn skall heller inte särbehandlas utan följa övriga sektors åtaganden.

Vägtransporter

Skogsindustrierna bedömer att det föreslagna målet att minska bensin- och dieselförbrukningen med 40 – 50 % blir mycket svårt att uppnå redan till 2020. När det gäller biodrivmedel från skogen återstår ännu mycket utvecklingsarbete. Vår uppfattning är också, som framgår ovan, att tillgången på skogsbränslen är

begränsad och inte kommer att vara tillräcklig för både uppvärmning och tillverkning av fordonsbränslen åtminstone inte under den tidshorisont som Oljekommissionen arbetat med.

Vi anser att tullen på etanol måste tas bort för att underlätta introduktion och användande av förnybara fordonsbränslen. Vi vill också lyfta fram två åtgärder som berör skogsindustrin och som skulle medverka till att uppfylla den ambitiösa målsättningen för minskat oljeberoende i transportsektorn. Skogsindustrins timmer- och massavedstransporter på järnväg skulle kunna effektiviseras genom att nya vagnar tas fram samt att infrastrukturen samtidigt byggs ut för längre och tyngre tåg med axellaster på 30 ton.

Bruttovikten på lastbilar avsedda för timmer- och massavedstransporter skulle kunna höjas från nuvarande 60 ton till 80 ton. Eftersom höjningen är beroende av broarnas kapacitet kan man tänka sig en inledning i särskilda stråk för en successiv utbyggnad. Genom ökat antal axlar vid den högre vikten uppnås samtidigt ett minskat vägsplitage. Vid 80- tons totalvikt sjunker dieselförbrukningen med ca 20 procent.

Det bör framhållas att styrmedel som inriktas på att minska transportarbetet på väg, exempelvis KM- skatter, omöjliggör i stora delar av landet transporter av förnybart material och grön energi, vilka är mycket transportkostnads känsliga

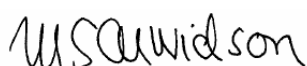
Industrin

Skogsindustrierna tillstyrker förslaget till ett ökat samarbete mellan industrin och de tekniska högskolorna.

Så gott som alla företag inom massa- och pappersindustrin deltar i PFE. Vi anser att PFE har fungerat bra och resultaten visar också att programmet är effektivt. Enbart massa- och pappersindustrin har genomfört eller kommer att genomföra åtgärder som minskar elbehovet med nästan en halv terawattimme. Vi anser dock att det är önskvärt att programmet blir tioårigt istället för femårigt som nu. Det skulle förbättra planeringen och ge företagen stabila villkor. Vi delar uppfattningen att programmet bör utvidgas till att också omfatta olja.

Stockholm den 25 maj 2007

SKOGSINDUSTRIERNA

Marie S Arwidson
Verkställande direktör